



04.09.2019

Vantaan Energia Oy
PL 95
01301 Vantaa
mikko.anttila@vantaanenergia.fi

PERUSTELTU PÄÄTELMÄ VANTAAN ENERGIA OY:N JÄTEVOIMALAN LAAJENNUS- HANKKEESTA, VANTAA

1. HANKETIEDOT JA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY

Hankkeen nimi

Vantaan jätevoimalan laajennus, Vantaan Energia Oy

Hankkeesta vastaava ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaava on Vantaan Energia Oy, jossa hankkeen yhteyshenkilönä on Mikko Anttila. Hankkeesta vastaavan YVA-konsultti on ÄF-Consult Oy, jossa yhteyshenkilönä on Arto Heikkinen. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisena yhteysviranomaisena toimii Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus), jossa yhteyshenkilönä on Erika Heikkinen.

Hankkeen ja sen vaihtoehtojen kuvaus

Vantaan Energia Oy:n olemassa oleva jätevoimala sijaitsee Vantaan kaakkoisosassa Långmossebergenissä, Porvoonväylän ja Kehä III:n risteyksessä. Jätevoimala tuottaa sähköä ja lämpöä hyödyntämällä voimassa olevan ympäristöluvan mukaan noin 340 000 tonnia kierrätykseen kelpaamatonta, syntypaikkalajiteltua jätettä vuodessa. Viime vuosina laitoksella on poltettu poikkeusluvalla noin 374 000 tonnia jätettä vuodessa. Voimalalle suunnitellaan nyt toiminnan laajennusta, joka lisäisi energiantuotantoa ja edistäisi kierrätyskelvottoman jätteen hyötykäyttöä. Hanke tukee Vantaan ja Helsingin kaupunkien tavoitteita olla hiilineutraaleja vuoteen 2035 mennessä.

Hankevaihtoehdoissa lisätään olemassa olevan voimalaitoksen jätteenpolttokapasiteettia joko laajentamalla nykyisten kattiloiden kapasiteettia tai rakentamalla sen lisäksi uusi arinakattilayksikkö. Uusi yksikkö sijoitettaisiin erilliseen rakennukseen, joka toimii itsenäisenä tuotantoyksikkönä. Tämä rakennus sijoittuu nykyisen jätevoimalan itäpuolelle. Uudessa laitoksessa hyödynnettäisiin energiana sekajätteen lisäksi pääsääntöisesti myös jätteiden lajittelulaitoksista ylijäävää, muihin tarkoituksiin kelpaamatonta materiaalia.

Lasku hankkeesta vastaavalle 11 000 €. Maksuperusteet ovat päätelmän lopussa.

Jätevoimalassa syntyviä jätteitä hankevaihtoehtoissa ovat:

- pohjatuhka eli kuona
- metallit (pohjatuhkasta eroteltu)
- kattilatuhka
- lentotuhka (kerätään sähkösuotimelta)
- savukaasun puhdistusjärjestelmän tuote
- muut jätteet (öljyjätteet, akut, paristot, loisteputket)

Arviointiselostuksen mukaan lähimmät asuintalot ja -alueet sijaitsevat hankealueesta noin 500 metriä koilliseen ja lounaaseen, ja lähin koulu noin 600 metrin etäisyydellä lounaaseen. Alueen länsipuolella sijaitsee Rudus Oy:n betonin ja kiviaineksen murskauslaitos sekä betoniasema. Hankealueen itäpuolelle on suunnitteilla Remeo Oy:n jätteenkierrätyslaitos (YVA-menettelyn perusteltu päätelmä annettu 28.2.2019).

Sekä Uudenmaan kokonaismaakuntakaavassa että 1. vaihemaakuntakaavassa hankealue on merkitty energia- ja/tai jätehuollon alueeksi (EJ/EN). Östersundomin taajamatoimintojen alueelle ollaan laatimassa Helsingin, Sipoon ja Vantaan yhteistä yleiskaavaa, jossa hankealue on merkitty yhdyskuntateknisen huollon alueeksi, jolle voi sijoittaa mm. jätteenkäsittelylaitoksia ja liikennetoimintoja. Voimassa olevassa asemakaavassa hankealue on varustettu ET -merkinnällä (yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue).

Hankkeen vaihtoehdot

VE0: Laajennushanketta ei toteuteta. Jätevoimalan kapasiteetti pysyy nykyisessä, noin 374 000 tonnissa poltettua jätettä vuodessa.

VE1: Jätevoimalan olemassa olevien polttokattiloiden kapasiteettia lisätään niin, että kokonaiskapasiteetti on 450 000 tonnia poltettua jätettä vuodessa.

VE2: Jätevoimalan olemassa olevien kattiloiden kapasiteettia lisätään, ja jätevoimalaa laajennetaan uudella arinakattilalla (60–90 MWpa) siten, että jätteenpolton kokonaiskapasiteetti on noin 600 000 tonnia vuodessa.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA-menettely) YVA-lain (252/2017) liitteen 1 hankeluettelon perusteella: kohta 11 b) muiden jätteiden kuin vaarallisten jätteiden polttolaitokset tai fysikaalis-kemialliset käsittelylaitokset, joiden mitoitus on enemmän kuin 100 tonnia jätettä vuorokaudessa, sekä kohta 12) kooltaan liitteen luettelon hankkeita vastaavat hankkeiden muutokset.

Vantaan Energia Oy on 31.10.2018 saattanut vireille Vantaan jätevoimalan laajennuksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn toimittamalla Uudenmaan ELY-keskukseen hanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman. ELY-keskus on antanut ohjelmasta yhteysviranomaisen lausunnon (UUDELY/11485/2018;

11.01.2019). Hankkeesta vastaava on toimittanut ELY-keskukseen 26.4.2019 ympäristövaikutusten arviointiselostuksen, joka on laadittu arviointiohjelman ja siitä annetun lausunnon pohjalta.

Ympäristövaikutusten arvioinnin ja muiden menettelyjen yhteensovittaminen

Jätelain (646/2011) soveltamisalaan kuuluvan jätteen käsittely, joka on ammattimaista tai laitospaikkaista, vaatii ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) mukaisen ympäristöluvan (YSL Liite 1, kohta 13f). Vantaan Energia Oy:n nyt käsittelyssä olevan hankkeen toimivaltainen ympäristölupaviranomainen on Etelä-Suomen aluehallintovirasto (YSA 1§ kohta 13a). Ympäristöluvan myöntämisen edellytyksenä on, että YVA-menettely on päättynyt.

Uudisrakennuksille haetaan Vantaan kaupungin rakennuslupaviranomaiselta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukainen rakennuslupa ennen rakentamisen aloittamista. Rakennusluvan myöntäminen edellyttää, että YVA-menettely on päättynyt.

Toiminnan sijoittamisessa on otettava huomioon oikeusvaikutteisissa kaavoissa osoitettu alueen käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset. Mahdollinen laajennuksen rakentaminen suunnitellulle sijaintipaikalle ei todennäköisesti edellytä kaavamuutoksia.

Vantaan Energia Oy:n hanke sijoittuu asianosaisten kaupunkien ja Östersundom-toimikunnan hyväksymän Östersundomin yhteisen yleiskaavan alueelle. Uudenmaan ELY-keskus on 8.1.2019 valittanut yleiskaavasta Helsingin hallinto-oikeuteen.

2. OSALLISTUMISEN JÄRJESTÄMINEN SEKÄ YHTEENVETO ANNETUISTA LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Arviointiselostuksesta tiedottaminen ja kuuleminen

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus on kuulutettu ajalla 7.5.–5.7.2019. Kuulutus on ollut nähtävillä Vantaan ja Helsingin kaupunkien virallisilla sähköisillä ilmoitustauluilla. Lehti-ilmoitukset kuulutuksesta on julkaistu Vantaan Sanomat, Helsingin Sanomat ja Hufvudstadsbladet -lehdissä.

Arviointiselostus on ollut kuulutusajan nähtävillä seuraavissa paikoissa:

Vantaan kaupunki, Maankäytön asiakaspalvelu, Kielotie 13, Vantaa
Länsimäen kirjasto, Suunnistajankuja 2, 01280 Vantaa

sekä Internetissä:

www.ymparisto.fi/VantaanjatevoimalanlaajennusYVA
www.miljo.fi/VandaavfallskraftverketMKB

Uudenmaan ELY-keskus pyysi arviointiselostuksesta lausunnot Vantaan ja Helsingin kaupungeilta sekä niiden ympäristönsuojeluviranomaisilta, Vantaan kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta, Uudenmaan liitolta, Etelä-Suomen aluehallintovirastolta, Liikenne- ja

viestintävirasto Traficomilta, Väylävirastolta, Museovirastolta, Vantaan kaupunginmuseolta, Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselta, Suomen luonnonsuojeluliitolta, Fingrid Oyj:ltä ja Remeo Oy:ltä.

Asukkaiden osallistaminen

Arviointiselostuksesta järjestettiin yleisötilaisuus maanantaina 20.5.2019 klo 18.00 – 20.00 Länsimäen koulun auditoriossa osoitteessa Pallastunturintie 27, 01280 Vantaa. Yleisötilaisuudessa oli viranomaisen ja hankkeesta vastaavan edustajien lisäksi noin 15 osanottajaa. Tilaisuuden aikana keskusteltiin mm. laitoksessa poltettavan jätteen laadusta ja ilmapäästöistä, vaikutuksista lähialueen elintarviketuotantolaitosten toimintaan, mahdollisesta hajuhaitasta, ilmanlaadun pysyvemmän seurantapisteen perustamisesta läheiselle asuinalueelle ja toiminnan yhteisvaikutuksista lähialueen muiden toimintojen kanssa. Esille tuotiin huoli, voiko poltettavan jätteen seassa olla haitta-aineita sisältävää materiaalia kuten asbestia, joka hengitysilman kautta vaikuttaisi haitallisesti lähiasukkaiden terveyteen. Lisäksi keskusteltiin laitoksen melun leviämisestä lähiympäristöön ja erityisesti Sotungintien suuntaan sekä arviointiselostuksessa esitetystä melun mallinnuksesta.

Hankkeen vaikutuksia lähialueen asukkaiden elinoloihin ja viihtyvyyteen selvitettiin kirjekyselyllä maalis-huhtikuussa 2019. Arviointiselostuksen mukaan toiminnan laajennukseen suhtauduttiin vastauksissa pääosin myönteisesti, ja vaihtoehtoa VE2 pidettiin parhaana mm. laitoksen aluetalouteen kohdistuvan myönteisen vaikutuksen vuoksi. Eniten huolta kohdistui hankkeen ilmanlaatu- ja asumisviihtyvyytysvaikutuksiin. Hankkeesta tiedottamista pidettiin riittämättömänä.

Yhteenveto saaduista lausunnoista ja mielipiteistä

Arviointiselostuksesta toimitettiin yhteysviranomaiselle kymmenen lausuntoa ja kolme mielipidettä. Lausunnot ja mielipiteet ovat kokonaisuudessaan nähtävillä ympäristöhallinnon internet-sivuilla www.ymparisto.fi/VantaanjatevoimalanlaajennusYVA.

Yhteenveto lausunnoista

Yleistä

Todettiin, että ohjelmalausunnossa esitetyt asiat on pääosin huomioitu hyvin arviointiselostuksessa. Ympäristöhaittojen arvioinnin vaikutus- aluetta pidettiin riittävän laajana melu- ja ilmapäästöselvitysten tulosten perusteella. Toisaalta myös katsottiin, että yhteisvaikutusten arviointia lähialueen muiden toimintojen kanssa ei ole tehty perusteellisesti.

Katsottiin, että hankkeen yhteisvaikutukset etenkin viereisen Remeo Oy:n kierrätyslaitoksen kanssa aiheuttavat muutoksia ympäristön nykytilaan nähden, toisin kuin selostuksessa esitetään. Todettiin, että vaihtoehto VE2 saattaa aiheuttaa riskejä Vuosaaren rautatietunnelille rakentamisen aikana sekä poikkeus- ja onnettomuustilanteissa. Yhteisvaikutusten arviointia mm. onnettomuustilanteiden osalta pidettiin puutteellisena.

Katsottiin, että selostuksessa olisi tullut selkeämmin nostaa esille hankkeen keskeisimpiä ympäristövaikutuksia. Olisi myös tullut johdon-

mukaisesti kuvata, mikä on hankkeen aiheuttaman muutoksen suhde ympäristön nykytilaan, ja kuinka suuresta vaikutuksesta on kyse ajallisen keston ja voimakkuuden suhteen.

Östersundomin yhteisessä yleiskaavassa tiiviitä kaupunkimaisia rakentamisalueita sijoittuu Kehä III:n ja Porvoonväylän liittymäalueen lounaispuolelle huomattavasti arviointiselostuksessa esitettyä lähemmäksi hankealuetta. Tämä tulee huomioida hankkeen jatko-suunnittelussa.

Hyödynnettävä polttoaine

Esitettyä jätteenpolttokapasiteetin laajennusta pidettiin perusteltuna. Katsottiin, että hyödyntämällä energiantuotannossa kierrätykseen kelpaamatonta materiaalia voidaan vähentää kaatopaikalle sijoitettavan jätteen määrää ja fossiilisten energianlähteiden käyttöä. Todettiin, että kierrätykseen kelpaamattoman, syntypaikkalajitellun jätteen hyödyntäminen energiana on jätelain etusijajärjestyksen mukaista, ja sillä tuetaan jätehuollon valtakunnallisia ja alueellisia kehittämissuunnitelmia. Pohjakuonien hyötykäytöllä voidaan lisäksi korvata neitseellisten materiaalien käyttöä maarakentamisessa, mikäli niiden laatu sen sallii.

Todettiin, että ympäristöluvassa tulee asettaa selvät enimmäisrajat hyödynnettävälle yhdyskuntajätteelle ja kiinnittää erityistä huomiota polttoon sallittavien jätteiden luetteloon, jotta kierrätykseen kelpaavan jätteen määrä poltossa pysyy mahdollisimman pienenä. Ympäristöluvassa tulee myös esittää, miten varaudutaan tilanteeseen, ettei kierrätykseen kelpaamatonta jätettä kerry polttoon riittävästi. Selostuksessa olisi tullut erikseen arvioida, miltä alueelta laitoksella hyödynnettävät jätteet ovat peräisin, ja millä tavoin näiden jätteiden syntyä voidaan vähentää (0+ -vaihtoehto).

Katsottiin, että arvioitaessa laitoksen käyttämän polttoaineen riittävyttä ja kiertotalouden vaikutuksia siihen ei ole huomioitu kaikkia oleellisia asioita. Todettiin, että jätevoimalan käytettävissä olevan polttoainemäärän arviointi ei voi perustua vain tämän hetkiseen tilanteeseen, vaan kiertotalouden kehittymisen ja lainsäädännön asettamien kierrätysvelvoitteiden tiukentumisen vaikutukset on otettava huomioon laitoksen toiminnan suunnittelussa. Todettiin, että jätteen kokonaismäärän odotetaan pienenevän ja lämpöarvon heikkenevän tulevaisuudessa, ja ettei arvioinnissa ole otettu huomioon, että polttoaineena käytettävän rakennus- ja purkujätteen kierrätykselle on asetettu lainsäädännöllä tiukat edistämistavoitteet.

Syntyvät jätteet

Arviointiselostuksessa jätteenpoltossa syntyvien jätteiden määrä on esitetty selkeästi. Jätteiden, erityisesti VE2:n pohjatuhkan määrän kasvu on ymmärrettävää kapasiteetin kasvaessa. Tuhkien hyötykäyttöä rajoittavat mm. niiden sisältämät metallit. Tuhkan hyötykäyttömahdollisuuksiin tulee jatkossa kiinnittää enemmän huomiota.

Erillisen uuden tuotantoyksikön myötä poltossa muodostuvia pohjatuhkia muodostuu huomattavasti nykyistä enemmän. Arvioinnissa ei

kuitenkaan esitetä tietoa siitä, kuinka suuri osa tästä on hyödynnettävissä, vaikka kapasiteettia lisäävillä vaihtoehdoilla arvioidaan olevan positiivisia vaikutuksia luonnonvarojen hyödyntämiseen.

Melu, ilmanlaatu ja ilmasto

Tuotiin esille, että hankkeen melu- ja myös muita päästöjä ja haittoja ei ole arvioitu riittävästi lähialueen asukkaiden kannalta yksin tai yhdessä alueen muiden hankkeiden kanssa.

Todettiin, että ilmastovaikutukset on arvioitu varsin suppeasti laitoksen ja kuljetusten viimeisten kilometrien hiilidioksidipäästöjen perusteella. Fossiilisten ja kiertotalouspoltoaineiden vaikutuksia ilmastoon ja luonnonvaroihin tulisi vertailla selkeästi koko ketjun matkalta, kuljetuksista jätteiden ja sivutuotteiden hyödyntämiseen. Tarkastelemalla pelkästään selostuksessa esitettyjä hankevaihtoehtojen hiilidioksidipäästöjä on vaikea perustella arvioinnin johtopäätöstä myönteisistä ilmastovaikutuksista kapasiteettia lisäävissä vaihtoehdoissa. Hankkeen ilmastovaikutuksia ja vaikutuksia luonnonvaroihin tulee arvioida laajemmin ennen hankkeen toteuttamista.

Vaikutukset lajistoon ja luonnon monimuotoisuuteen

Todettiin, että toiminnan ilmapäästöjen aiheuttama hapan laskeuma voi vaikuttaa lähialueen luonnonsuojelualueisiin vahingoittamalla esim. kasvillisuutta. Ympäristölupahakemusvaiheessa tarvitaan arvio korkeimmista rikkidioksidin ja typpiyhdisteiden ilmapäästöjen tuntipitoisuuksista ja hetkellisistä laskeumista lähialueille, mikäli korkein tuntipäästö tapahtuu ympäristövaikutusten kannalta epäedullisimmissa sääolosuhteissa.

Todettiin, että happamat päästöt voivat myös rehevöittää ja happamoittaa maaperää. Luontoselvityksiä tulisi täydentää varsinkin kalkinsuosijakasvillisuuden esiintymisen ja lähijärvien vaikutusherkkyyden arvioinnin osalta.

Yhteenveto mielipiteistä

Vaihtoehtoja VE0 ja VE1 pidettiin hyväksyttävänä. Todettiin, että arviointiselostusta on täydennettävä vaihtoehdolla 0+, jossa jätteen määrää vähennetään ja jätteiden kierrätystä edistetään jätteenpolton lisäämisen sijaan. Katsottiin, että laajentamalla jätteenpoltoa (VE2) toimitaan kiertotalouden tavoitteiden vastaisesti.

Todettiin, että YVA:sta puuttuu arviointi siitä, mikä toiminnan laajennuksen ja mahdollisen lisärakentamisen hiilijalanjälki on, myös verrattuna jätteen muualle kuljettamisesta aiheutuvaan hiilijalanjälkeen.

Katsottiin, että selostusta tulisi täydentää ainakin arviolla jätemäärien kehityksestä, jos kiertotaloutta jätevoimalan toiminta-alueella tehostetaan lainsäädännön vaatimilla toimenpiteillä, sekä hankkeen hiilidioksidipäästöjen ja syntyvän jätemäärän vertailulla uusiutuviin energianlähteisiin. Myös kiertotalouden tehostaminen ja siihen liittyvät tavoitteet mm. muovijätteen kierrättämisen suhteen olisi tullut kuvata selostuksessa. Selostuksessa ei ole arvioitu tarvetta hankkeen

toteuttamiseen, kun otetaan huomioon koko maan tämänhetkinen ja tuleva jätteenpolttokapasiteetti.

Tuotiin esille, että arvioitava hanke on toteutettava ja suunniteltava niin, että pohja- ja pintavesille, ilmanlaadulle, maaperälle ja muille ympäristön osa-alueille aiheutuvat haitat minimoidaan sekä rakennustyön että laitoksen toiminnan aikana. Edellytettiin, että hanke ei myöskään rajoita lähialueen maankäyttö- ja kehittämismahdollisuuksia tai teollisuuden toimintaedellytyksiä. Tuotiin esille lähialueen muiden toimintojen, kuten betonin ja tiilen murskausaseman sekä lumenkaatopaikan aiheuttamia ympäristöhaittoja ja niiden yhteisvaikutuksia jätevoimalan kanssa sekä tästä aiheutuva arvioinnin täydennystarve.

Katsottiin, että erityistä huomiota on kiinnitettävä hankkeen kemikaaliturvallisuuteen ja jätteiden, sivutuotteiden sekä jäte- ja hulevesien huolelliseen ja asianmukaiseen käsittelyyn. Todettiin, että laitoksessa tulee edelleen sallia vain laadultaan ja haitallisuudeltaan saman tyyppisen jätteen polttaminen kuin nykyisin. Polttolaitoksella syntyvien jätteiden määrän ja haitallisuuden katsottiin kasvavan huomattavasti varsinkin VE2:ssa

Todettiin, että asuintaloja ja muita häiriintyviä kohteita sijaitsee lähimmillään jopa 400 metrin päässä hankkeesta. Melun osalta vaikutuksia olisi tullut arvioida suhteessa arvoon 45 dB, koska mm. lähellä sijaitseva Ojangon ulkoilualue katsotaan taajamien ulkopuoliseksi ulkoilualueeksi. Lisäksi selostuksessa arvioidusta poiketen hankkeen ja viereiselle kiinteistölle suunnitellun jätteenkäsittelytoiminnan melun yhteisvaikutuksen katsottiin olevan merkittävä. Todettiin myös, että aiemmissa laskeumaselvityksissä suurin laskeuma on todettu 1–3 km:n säteellä laitoksesta. Katsottiin, että toteutetun asukaskyselyn alhainen vastausprosentti ei anna asukkaiden suhtautumisesta tai koetusta haitasta luotettavaa kuvaa.

Huomautettiin, että laitos sijaitsee arvokkaiden luontoalueiden välittömässä läheisyydessä ja myös Porvarinlahden Natura 2000 -alueelle ulottuvan ekosysteemin vaikutusalueella.

Tuotiin esille, että Sotungintietä sekä Västersundomin kylän alueen läpi kulkevan jätteen kuljetusliikenteen vaikutuksia ei ole arvioitu riittävästi. Hankkeen riskikartoitukseen tulisi lisätä mahdollinen tulipalo viereisen Remeo Oy:n jätteenkäsittelylaitoksen jätekasoissa. Lisäksi katsottiin, että jäte-erien koostumusselostus ja esitetty valvonta ovat heikkoja.

3. ARVIINTISELOSTUKSEN RIITTÄVYYS JA LAATU

Uudenmaan ELY-keskus on YVA-menettelyn yhteysviranomaisena tarkastanut arviointiselostuksen riittävyyden ja laadun, ja toteaa tältä osin seuraavaa:

Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan laajennusta koskeva ympäristövaikutusten arviointiselostus täyttää YVA-lain (252/2017) 19 §:n ja YVA-asetuksen (277/2017) 4 §:n sisältövaatimukset ja se on käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla. Arviointiselostus on laadittu ottaen huomioon hankkeen arviointiohjelma ja yhteysviranomaisen siitä

antama lausunto. Hankkeesta vastaavalla on myös ollut käytettävissään riittävä asiantuntemus ympäristövaikutusten arvioinnin ja sen erillisselvitysten toteuttamiseen.

Arviointiselostuksen perusteella on mahdollista muodostaa kokonaiskuva hankkeesta ja sen keskeisistä ympäristövaikutuksista. Hankkeen toteuttamiselle on esitetty toiminnallisia vaihtoehtoja ja selostuksessa on arvioitu riittävästi näiden vaihtoehtojen ympäristövaikutuksia. Vaikutusalueen rajaukset ovat perusteltuja. Myös hankkeen mahdolliset yhteisvaikutukset alueen muiden olemassa olevien ja/tai hyväksytyjen hankkeiden kanssa on tunnistettu ja niitä on käsitelty riittävästi arviointiselostuksessa.

Näin todetusta arviointiselostuksen riittävydestä huolimatta arvioinnissa on saatujen lausuntojen ja mielipiteiden sekä yhteysviranomaisen oman tarkastelun perusteella todettu olevan seuraavia puutteita:

Rakentamisen aikaiset vaikutukset vesien laatuun

Hankkeen rakentamisen aikaiset vaikutukset on kuvattu normaaleiksi rakennustoiminnan ympäristölleen aiheuttamiksi, suhteellisen lyhyt-aikaisiksi haitoiksi, jotka eivät arvion mukaan ole merkittäviä. Selostuksessa on kuitenkin tunnistettu vaihtoehdossa VE2 ilmenevä mahdollisuus rakentamisen aikaisiin haitallisiin pinta- ja pohjavesivaikutuksiin ja tarve vesienhallinnan huolelliseen suunnitteluun. Rakentamisen aikainen pinta- ja pohjavesiasioiden hallinta ja mahdolliset rakennustoiminnasta aiheutuvat haittavaikutukset olisi ollut syytä kuvata arviointiselostuksessa perusteellisemmin.

Muut arviointiselostuksessa havaitut puutteet

Arviointiselostuksessa olisi tullut kiinnittää enemmän huomiota aineiston esittämiseen kartalla ja kartojen havainnollisuuteen. Kaikissa kartoissa tulee aineiston luettavuuden vuoksi olla mittakaava. Tämä on tarpeen etenkin sellaisissa kartoissa, joissa esitetään kohteiden sijainnin suhdetta hankealueeseen (esim. arvokkaat luontokohteet; Kuva 6-29). Lisäksi ainakin hankealuetta lähimpänä sijaitseva asutus ja sen etäisyys jätevoimalaan olisi tullut esittää kartalla.

Nämä vaikutusarvioinnin puutteet ovat kuitenkin luonteeltaan sellaisia, että ne eivät edellytä arviointiselostuksen täydentämistä, vaan arviointia voidaan täydentää ja tarkentaa hankkeen jatkosuunnittelussa ja tulevilla lupamenettelyissä.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN PERUSTELTU PÄÄTELMÄ

Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä hankkeen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista perustuu YVA-lain 19 §:ssä sekä YVA-asetuksen 4 §:ssä annettuihin arviointiselostuksen sisältövaatimukseen, arviointiselostuksessa esitettyihin hankkeen kuvaukseen ja selvityksiin, niiden tuloksiin ja tulosten arviointiin sekä selostuksesta annettujen lausuntojen ja mielipiteiden sisältöön.

Tämä perusteltu päätelmä sisällytetään hanketta koskevaan lupapäätökseen YVA-lain 26 §:n mukaisesti. Lupapäätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja perusteltu päätelmä on otettu huomioon.

Merkittävät vaikutukset ja niiden perustelut

Hankkeella kaikki sen vaihtoehdot huomioiden ei yhteysviranomaisen arvion mukaan ole sellaisia ympäristövaikutuksia, jotka ovat luokiteltavissa merkittäviksi.

Perustelut

Hankkeen ympäristövaikutuksia ei voida asiassa saatujen selvitysten perusteella ja esitetyt haittojen lieventämistoimenpiteet huomioon ottaen pitää merkittävänä. Hankkeesta vastaava on osaltaan arvioinut, että kaikki hankevaihtoehdot ovat ympäristövaikutusten kannalta toteuttamiskelpoisia. Hankkeesta voi arvion mukaan aiheutua vähäisiä kielteisiä vaikutuksia rakentamisen aikaisesta liikenteestä, melusta ja luonnonvarojen käytöstä sekä toiminnan aikaisista liikenteen päästöistä ja poltossa muodostuvista jätteistä ja sivutuotteista. Muut vaikutukset ovat arviointiselostuksen mukaan vähäisiä myönteisiä tai vaikutusta ei ole. Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan arvio on perusteltu.

Hankkeen yhteisvaikutukset alueen muiden olemassa olevien ja/tai hyväksytyjen hankkeiden kanssa eivät laadittujen selvitysten perusteella ja esitetyt haittojen lieventämistoimenpiteet huomioon ottaen ole todennäköisesti merkittäviä.

Muut arviointiselostusta koskevat huomiot ja ohjeet jatkokäsittelyyn

Asian käsittelyssä on hankkeen ja sen vaikutusalueen ominaispiirteiden sekä saadun palautteen, kuten lausuntojen ja mielipiteiden vuoksi kiinnitetty erityisesti huomiota kiertotalous- ja ilmastokysymyksiin sekä ilmanlaatu-, melu-, liikenne- ja vedenlaatuvaikutuksiin.

Kiertotalous- ja ilmastonäkökohdat

Hanke edistää kierrätykseen kelpaamattoman materiaalin energiahyötykäyttöä ja toteuttaa jätelain etusijajärjestystä. Lainsäädännön asettamat kiertotalouden edistämismuutokset muuttavat todennäköisesti poltettavan jätteen laatua ja määrää tulevaisuudessa. Muutoksen voimakkuuden ja laadun epävarmuudet huomioiden on kuitenkin perusteltua, että arvio hankkeen toteuttamiskelpoisuudesta on tehty selostuksessa esitettyin perustein.

Hankkeen avulla vähennetään fossiilisten polttoaineiden käyttöä, mikä vähentää energiantuotannon hiilidioksidipäästöjä. Lisäksi hanke vähentää syntypaikkalajitellun sekajätteen kuljetusta ulkomaille poltettavaksi, ja näin pienentää jätteen kuljetusliikenteen kokonaispäästöistä aiheutuvia ilmastovaikutuksia. Vaikka hankkeesta myös aiheutuu kasvihuonekaasupäästöjä, kaikkia hankevaihtoehtoja voidaan pitää ilmastonäkökohdat huomioon ottaen toteuttamiskelpoisina.

Pöly ja ilmanlaatu

Hankkeen vaikutuksia ilmanlaatuun on selvitetty savukaasupäästöjen leviämismallin sekä nykyisestä toiminnasta ja alueen seurannasta saatujen tietojen avulla. Jätevoimalan laajennuksesta aiheutuvat ilmapäästöt ovat savukaasumallinnuksen mukaan vähäisiä, ja alittavat selvästi voimassa olevat terveysvaikutusperusteiset ohje- ja raja-arvot.

Hankkeen toiminnan tai rakentamisen aikainen pöly ei ole merkittävä haitta, mikäli pölyn syntymistä ja leviämistä estetään BAT- ja BEP-tasoisilla menetelmillä ja toimintatavoilla.

YVA-menettelyn aikana järjestetyissä yleisötilaisuuksissa ja saadussa palautteessa korostui huoli jätevoimalan viereisten asuinalueiden ilmanlaadusta ja ilmaistiin tarve saada näille alueille ilmanlaadun pidempiaikaisia seurantapisteitä. Myös hankkeen aikana toteutetun asukaskyselyn mukaan lähiasukkaat arvioivat laitoksen laajennuksesta aiheutuvan pölyn olevan omassa elinympäristössään eniten lisähaittaa aiheuttava vaikutus lisääntyvän liikenteen ohella. Ilmanlaatuvaikutukset koetaan siis merkittävänä asiana alueen asukkaiden keskuudessa.

Hankkeen jatkotoimenpiteenä tulee pyrkiä toteuttamaan arviointiselostuksen Vaikutusten tarkkailu -luvussa kuvattu mahdollisuus ilmanlaadun yhteistarkkailun mittausaseman sijoittamiseen jollekin Vantaan jätevoimalan vaikutusalueella sijaitsevalle asuinalueelle. Alueelle on lähivuosina tulossa tai suunnitteilla myös uusia ilmanlaatuun vaikuttavia toimintoja, kuten Remeo Oy:n ympäristölupavaiheessa oleva jätteenkäsittelylaitos ja Ojangan linja-autovarikko, joten ilmanlaadun kokonaisseurantaa läheisillä asuinalueilla on tarpeen kehittää.

Melu

Hankkeen meluselvitys on tehty riittävässä laajuudessa. Selvityksessä on selkeästi tuotu esiin toiminnan laajennuksen jälkeinen melutilanne ja tilanteen muutos verrattuna nykytilanteeseen. Selvityksen mukaan melutasot hankealueen ympäristössä tai alueen kokonaismelutaso eivät nouse merkittävästi laajennuksen seurauksena. Toiminnan melutaso ei ylitä melutason ohjearvoja lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Meluselvityksen mukaan keskiäänitaso 45 dB ylittyy osassa Ojangan ulkoilualuetta hankevaihtoehdossa VE2. Koska kyseessä on pieni osa virkistysalueesta, joka sijaitsee taajaman välittömässä läheisyydessä, keskiäänitason ylitystä ei voida pitää merkityksellisenä.

Hankkeen toteuttamisvaiheessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että uuteen laajennusosaan asennettavat koneet ja laitteet eivät ole melutasoltaan YVA-arvioinnissa lähtötietoina käytettyjä laitteita suurempia. Mikäli laitteet ovat melutasoltaan suurempia, pitää melun leviäminen selvittää laskennallisesti ja/tai varmistaa meluntorjuntatoimilla, että melun leviäminen ei oleellisesti muutu YVA-menettelyssä esitetystä.

Liikenne

Hankkeen liikenteelliset vaikutukset on arvioitu kattavasti ja yhteysviranomaisen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta antaman

lausunnon mukaisesti. Hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia liikenteeseen. Liikennemäärän lisäys on vähäinen verrattuna läheisen tie- ja katuverkon nykyisiin kokonaisliikennemääriin sekä raskaan liikenteen määriin. Ympäristölupavaiheessa on kiinnitettävä huomiota siihen, että asian käsittelyssä käytetään ajantasaisia saatavilla olevia tieverkon liikennemäärätietoja.

Hankkeen jatkosuunnittelussa tulee huomioida, ettei vaihtoehdon VE2 rakentaminen kallion räjäytystöiden vuoksi saa aiheuttaa haittaa Vuosaaren rautatietunnelille tai tunnelin liikennöinnille myöskään onnettomuus- tai poikkeustilanteissa. Hankkeen toteutuksessa tulee huomioida Liikenneviraston (nyk. Väylävirasto) hankkeen YVA-ohjelmasta antama lausunto. Mikäli hankkeessa louhitaan radan läheisyydessä, toiminnassa tulee noudattaa Liikenneviraston ohjetta Louhintatyöt rautatien läheisyydessä (Liikenneviraston ohjeita 23/2013).

Pinta- ja pohjavesivaikutukset

Hankkeen laajennusosan rakentamisesta (VE2) alueen hulevesien laadulle aiheutuviin vaikutuksiin liittyy epävarmuustekijöitä. Maanrakentamis- ja kallionlouhinta-alueiden valumavesien tiedetään sisältävän mm. kiintoainesta ja tyyppiyhdisteitä, millä saattaa olla vaikutusta vastaanottavien vesistöjen vedenlaatuun. Rakentamisen aikainen hulevesien käsittely ja johtaminen tulee kuvata tarkemmin toiminnan ympäristölupahakemuksessa. Hulevesien käsittelyrakenteiden, kuten laskeutusaltaiden tulee olla valmiina ennen maanrakentamisen aloittamista.

Laitoksen rakentamisen aikaiset pohjavesivaikutukset tulee arvioida tarkemmin ympäristölupavaiheessa, kun tarkemmat tiedot toimintojen ja mm. hulevesien käsittelyrakenteiden sijoittumisesta sekä rakentamisen aikaisen louhinnan laajuudesta laitosalueella ovat käytettävissä.

Arviointiselostuksessa on esitetty, että nykyistä pohjavesien tarkkailuohjelmaa päivitetään, mikäli vaihtoehto VE2 toteutuu. Tarkkailuohjelman päivittäminen voidaan tehdä, kun hankkeen toteuttamissuunnitelma tarkentuu.

Muut seikat

Hankkeen vaikutukset lajistoon ja luonnon monimuotoisuuteen on arviointiselostuksessa arvioitu vähäisiksi. Arviota voidaan pitää oikeana. Toteutuessaan jätevoimalan laajennusosa ei sijoitu havaittujen laho-kaviosammaleesiintymien alueelle tai niiden välittömään läheisyyteen.

Hankkeen jatkosuunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa riittävästi huomioon hankealueen pohjoispuolelle, alle 150 metrin etäisyydelle, sijoittuva Fingrid Oyj:n Länsisalmi-Anttila 400 kilovoltin voimajohto.

5. PERUSTELLUSTA PÄÄTELMÄSTÄ TIEDOTTAMINEN

Uudenmaan ELY-keskus toimittaa perustellun päätelmän sekä arviointiselostuksen johdosta saamansa lausunnot ja mielipiteet hankkeesta vastaavalle. Perusteltu päätelmä annetaan tiedoksi lausunnonantajille ja muille asianosaisille viranomaisille sekä mielipiteen

jättäneille. Perusteltu päätelmä, arviointiselostus sekä vastaanotetut lausunnot ja mielipiteet ovat nähtävillä ympäristöhallinnon sivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/VantaanjatevoimalanlaajennusYVA.

6. SUORITEMAKSU, SEN MÄÄRÄYTYMINEN JA MUUTOKSENHAKU SEKÄ YVAMENETTELYSSÄ SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Suoritemaksu 11 000 euroa

Maksun määräytyminen

Arviointiselostuksesta annettavasta ELY-keskuksen perustellusta päätelmästä perittävä maksu on tavanomaisessa hankkeessa (14 – 23 henkilötyöpäivää) 11 000 euroa.

Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että perustellusta päätelmästä perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä.

Sovelletut oikeusohjeet

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017)
 Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017)
 Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §
 Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä hallinto- ja kehittämiskeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2018 (1066/2017)

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on ratkaissut ylitarkastaja Leena Eerola ja esitellyt ylitarkastaja Erika Heikkinen.

Jakelu

Vantaan Energia Oy
 Vantaan kaupunginhallitus
 Vantaan kaupungin ympäristökeskus
 Vantaan kaupungin terveydensuojelijaosto
 Helsingin kaupunginhallitus
 Helsingin kaupunkiympäristön toimiala
 Uudenmaan liitto
 Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat
 Väylävirasto
 Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
 Museovirasto
 Vantaan kaupunginmuseo
 Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
 Suomen luonnonsuojeluliitto
 Remeo Oy
 Fingrid Oyj
 Mielipiteen jättäneet

Tämä asiakirja UUELY/11485/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/11485/2018 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Eerola Leena 04.09.2019 15:40

Esittelijä Heikkinen Erika 04.09.2019 15:38